

LISTY PRAHY1®

kulturně společenský měsíčník

únor 2 2010

www.listyprahy1.cz

STRANA 2

Další z tipů na DVD

tentokrát R. W. Fassbinder

Neuklizené chodníky

jak řešit případný úraz

STRANA 3

Děti z Tengenenge

rozhovor s Marií Imbrovou

Otevřené dveře

příprava na zápis prvňáčků

STRANA 4

La Película

španělské filmy ve Světozoru

Otakar Poupá

významný český kardiolog

STRANA 5, 6

Kulturní programy

divadla v únoru

Libri Prohibiti

ukrytá – ale významná knihovna

Nejhezčí obrázky na světě

Takto s nadhledem pojmenovali autoři výstavu historických bankovek, kterou můžete navštívit v suterénní galerii České spořitelny v Rytířské. Ano, jde o bankovky. Ty první prý čínský císař Wu nechal malovat na kůži bílého jelena na přelomu 1. a 2. stol př. n. l. Na výstavě je sice neuvidíte, zato je tu dobře zdokumentován vývoj papírových peněz na našem území.

A odkdy že platíme u nás papírem? Stalo se tak až ve druhé polovině 18. století, když financování pruských válek bylo pro Marii Terezii stále obtížnější a začalo docházet oběživo. (Anglie zavedla bankovky už koncem 17. století a Švédsko ještě o pár deseti-letí dříve.)

1 zlatý, 1858; Protože podstatná část venkovského obyvatelstva byla pouze pologramotná, řídila se při rozlišování platidel jejich obrazem. Těmto bankocetlím se tak například říkalo „panenka“.

První „bankocetle“, jak se bankovkám říkalo, byly popsány kudrlinkami krásného písma. V prvních dobách byly bankovky černobílé, teprve později přišla ke slovu a do tiskárny i barva. Švabachem pak čteme: zlaté, rýnské....a připadáme si jako v pohádce. Skutečnost v době napoleonských válek, které následovaly po těch pruských, však příliš pohádková nebyla. Válka zasáhla do života papírových peněz ještě mnohokrát. Žádala si další a další emise bankovek a přivedla monarchii až ke státnímu bankrotu. Kvůli stahování kovových mincí z oběhu pro válečné potřeby vznikly drobné papírové nominály, ale i různá náhradní nouzová platidla a poukázky. A tak se podivujeme, jak také mohly peníze vypadat. V dobách nedostatku, za 1. světové války, kdy byly mince staženy jako vojenský materiál, šetřilo se i papírem a platilo se docela malými čtverečky nebo kartičkami s razítkem, také různými žetony, to vše bez ochranných prvků, takže snadno padělatelnými.

Tato výstava však není historií válek. Je především vzhledem do historie kulturní. Podobu státovek a bankovek odráží situaci nejen politickou, hospodářskou či technickou, ale především povahu kultury, umělecké směry a proudy ovládající Evropu. Každá doba v nich zanechala svou stopu, stejně tak jako lidé, jejichž rukama bankovky prošly. Se zdokonalením tiskařské techniky a vyššími nároky na estetiku se začaly objevovat stále krásnější kresby s motivy andělíčků či krásných dívek. A jsou tu také příležitosti peníze, jimiž platili čeští legionáři během své ruské anabáze při speciálních událostech.

1000 Kčs, 1934; Dalším autorem návrhů bankovek byl Max Švabinský. Jeho tisícikoruna s portrétem Františka Palackého získala v roce 1937 čestné ocenění na Světové výstavě techniky a umění v Paříži.

1000 Kčs, b. l. Londýn; Už počátkem 40. let začala československá exilová vláda v Londýně pracovat na nové emisi peněz, aby byla připravena ihned po skončení války. Z nedostatku předloh pracovali grafici podle turistických prospektů a pohlednic. Tzv. londýnská emise byla do republiky přepravena anglickými bombardéry koncem září 1945.

Zajímavá je historie úspěšné měnové reformy z roku 1919, kdy bylo nutno urychleně oddělit finance nového státu od Rakouska, které zachvátila obrovská inflace. Ministr financí Rašín nechal okolkovat stále obíhající rakouskou měnu a mezitím probíhala diskuse o novém názvu národní měny. Názvy jako denár, groš, hřívna, řip nebo lev se však neujaly, a tak koruna z dob monarchie

přetrvala dodnes. Na první československé bankovce s hodnotou 5 000 Kč z roku 1920 najdeme usměvavou českou selku s krásným čepcem (holubičkou). Krásné bankovky plné secesních motivů navrhl pro republiku za symbolický honorář Alfons Mucha, po něm i Max Švabinský. Tehdy se objevují portréty osobností. A tak si prohlédneme dvačetikorunu s Milanem Rastislavem Štefánikem, ale také pozdější protektorátní peníze s libivými dětskými portréty. Připomínají se i zvláštní platidla, která měla svoji funkci v zajateckých táborech či v Terezíně. A pak poválečné speciální poukázky, kterými platila vojska spojeneckých armád v českém pohraničí a sovětská vojska na Slovensku.

Brzy však přichází éra „červených“ partyzánů a „zelených“ Gottwaldů, ale i nepězných poukázek – tuzexových bonů. Ale to již lovíme z vlastní paměti.

Výstavu Papírové peníze – nejhezčí obrázky na světě – připravila Česká spořitelna ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích a s Evropskou numizmatikou asociací.

Výstava v galerii České spořitelny v Rytířské ulici trvá do 7. března.

Maf

Bezpečnostní dveře NEXT

Získáváte:

- bezpečnostní certifikát 3. a 4. třídy
- protipožární odolnost EI 45
- zvukovou izolaci U=0,8
- tepelnou izolaci U=0,8
- 17 a více jističích bodů
- návěšná technika – ZDARMA
- NONSTOP servis
- záruční dobu 3 roky

ELEKTRONICKÉ ZABEZPEČENÍ OKENÍ FÓLIE A MRŽE

Pobřežní 8, Praha 8, tel.: 224 816 458, 777 335 878

www.next.cz

NEXT
BEZPEČNOSTNÍ DVEŘE

O kalamitách

Slovo kalamita, jinak též neštěstí, pohroma, havárie či přímo katastrofa, na nás poslední dobou vyukuje z novinových titulků nebo zpráv televizních a rozhlasových nevyzkle často. Třeba kalamita sněhová. Ano, sněhu skutečně napadlo v posledních měsících hodně. Tedy přesněji dvakrát – vydatně nasněžilo: loni v říjnu a letos v lednu.

V půlce října šlo o trochu předčasnou, ale o to poctivější sněhovou nadílku. Jak jsme se dozvěděli, řada železničních tratí byla uzavřena, na silnicích se nonstop pracovalo na odstraňování sněhu a napadených stromů. A mimo to přišly stovky domácností o dodávky elektrické energie. Řekněme, že šlo skutečně o nezvyklou situaci, o událost, která nepříjemně zasáhla větší množství lidí a zkomplikovala jim život. Není však i přesto slovo kalamita trochu přehnané? Měla snad náhla a vydatná sněhová nadílka katastrofický rozměr, jak by se na kalamitu, podle výše citovaného slovníkového výkladu, slušelo? Došlo snad k zásadním škodám na majetku a životech? Jistě, mnohým vznikly ztráty. Naštěstí však nesrovnatelně třeba se záplavami. Užiti slova kalamita tedy přisluhuje spíše touze médií po úderném a šokujícím sdělení.

Co mě však skutečně překvapilo, byly televizní zpravodajské seriály „Sněhová kalamita – Den první, Den druhý“ atd., kdy se komerční i nekomerční televize předháněly, která přinese „katastrofičtější“ záběry zavátých aut anebo bezradných cestujících na nádražích. A přitom, vezmeme-li v úvahu právě panující roční období, tedy zimu, sněhové srážky musíme přijmout jako zcela přirozený jev.

Nepopírám, že došlo k některým událostem s dějinným významem: například v Praze byla prý mocnost sněhové pokrývky vyšší než v roce 1971, čímž padl skoro 40 let starý rekord. Na druhou stranu je možné, že překvapením byl samotný fakt, že vůbec v Praze zase napadl pořádné sníh, vezmeme-li v úvahu dnešní opakované tvrzení o oteplování se zeměkouli.

Přesto však kalamitu vidím spíše v tom, jak vypadají chodníky, parkoviště a další prostory, na které se při úklidu nedostává síl a peněz. A to nemluví o „chodníkovém“ zákonu, který alespoň podle mého, jakoby popíral prověřené rčení o „úklidu před vlastním prahem“. **O. Sedláček**

125 let Uměleckoprůmyslového musea v Praze

Genius loci budov tvořících dnešní Palachovo náměstí má nevidanou sílu. Objekt historicky nejmladší Filozofické fakulty UK, stánek humanitní vzdělanosti, doplňuje soubor tří výstavních budov, v nichž již 125 let sídlí umění. Rudolfinum a budova dnešní Vysoké školy uměleckoprůmyslové byly dostavěny a činnost v nich byla zahájena v roce 1885. Budova Uměleckoprůmyslového musea, sousedícího s Rudolfinem přes ulici, byla dokončena sice až v roce 1900, tedy před 110 lety, ale museum samotné bylo založeno také již v roce 1885 a slaví tedy letos v únoru rovných 125 let existence. První výstava, kterou uspořádalo, se totiž konala v právě otevřeném Rudolfinu, které zahájilo svoji činnost 7. února 1885.

Stejně jako zrod blízké Uměleckoprůmyslové školy, i založení musea bylo iniciováno myšlenkou pozvednout všeobecný vkus. Ten byl negativně ovlivněn předchozím rozmachem průmyslové a sériové výroby – výsledkem průmyslové revoluce. Celou Evropou se nesly myšlenky Gottfrieda Sempéra na nutnost propagace estetické výroby a metodického vyučování uměleckým řemeslům. Jejich šíření pomáhaly veřejnosti velmi

zení nové instituce. Nově založené Uměleckoprůmyslové museum získalo vlastní sídlo až o 15 let později. Budova naproti Rudolfinu byla postavena v novorenesančním stylu podle plánů architekta Josefa Schulze, stejně jako Rudolfinum. Stavba trvala pouhé tři roky, otevřeno bylo v roce 1900. Mezitím však již instituce čile vystavovala, pořádala soutěže, přednášky, kurzy, budovala vlastní knihovnu.

Budova Uměleckoprůmyslového musea v Praze (archiv UPM).

oblíbené světové výstavy a nově zakládaná musea či akademie. Tak i v Praze, kdy proběhla výstava uměleckořemeslných výrobků na Žofíně v roce 1867, vyklíčila myšlenka na zřízení trvalé expozice. Pražská obchodní komora (založena 1850) začala uvolňovat finance na nákup sbírek pro plánované museum a v roce 1885 rozhodlo představenstvo Obchodní a živnostenské komory o zří-

OSOBNOSTI

Osobností, které pomáhaly vytvářet pozici mezi dalšími institucemi, výrazně přispěly k růstu sbírek a péči o ně, ale i péči o vztah veřejnosti k museu, je několik. V samých počátcích existence to byl rytíř Vojtěch Lanna. Významný průmyslník a zároveň milovník umění věnoval nové instituci část vlastních sbírek a finančně ji podporoval. Muze-

um mu nyní po 100 letech oplácí přeznětím, že převezme spolu se Společností přátel UPM péči o rodinnou hrobku Lannových. V dobách prvorepublikových to pak byl zejména ředitel Karel Herain, který instituci zapojil do současného dění a výrazně podpořoval kvalitní design.

Po zestátnění v roce 1948 se stal ředitelem Emanuel Poche, který v muzeu již dlouho předtím pracoval. V jeho péči přežily v nových expozicích na zkonfiskovaných zámcích mnohé poklady, kterým by jinak hrozilo zničení či rozkradení. Za kvalitní práci se mu režim odvděčil vězněním. I Dagmar Hejdová, která muzeum provedla obdobím normalizace tak, že se mohlo věnovat smysplupné práci, zaslouží vzpomenuout. Poskytla zde útočiště mnoha nepohodným kunsthistorikům. Tolik o svých předchůdcích PhDr. Helena Koenigsmarková, dnešní ředitelka musea.

UPM VE 20. STOLETÍ

Významnou epochou rozvoje musea bylo období po roce 1918, kdy se stalo důležitou kulturní institucí samostatného státu. Výstavami a soutěžemi podporovalo domácí kulturu uměleckého řemesla a užitého umění i jeho prezentaci v zahraničí. Válečná léta omezila činnost, muzeum se snažilo poskytnout ochranu uměleckým předmětům z majetku soukromníků, ohrožených nacistickým režimem. V 50. letech zase klasické akvizice nových exponátů vystřídaly spíše konfiskáty ze zabavovaného majetku slechtů, církve a dalších likvidovaných společenských vrstev. Z dnešního hlediska může být hodnoceno kladně tehdejší předkupní právo státu v obchodech se starožitnostmi. Dočasné sloučení UPM s Národní galerií (1959–1968) nebylo funkční, nevhodné tehdy také docházelo k převodům částí sbírek do jiných institucí. Za socialistických časů se však významně rozrostly sbírky díky nákupům prací tehdejších prestižních výtvarníků v oboru uměleckého skla, textilií i keramiky, i když některé nákupy ovlivnilo i politické klima. V letech 1968–1985 byla budova UPM uzavřena a rekonstruována. Po roce 1989 začalo muzeum novou etapu, která s sebou přinesla navrácení konfiskátů či uměleckých předmětů patřících rodinám postiženým holokaustem, ale také rozsáhlé možnosti spolupráce se zahraničím a rozvoj nových expozic.

Stálá expozice UPM.

PŘÍTOMNOST A BUDOUCNOST

Muzeum od roku 2000 postupně vybudovalo novou stálou expozici nazvanou Přítomnost a budoucnost. Seznamuje v ní s vývojem skla, keramiky, užité grafiky a fotografie, prací z kovu, dřeva, textilu, věnuje se hračkám, módě i nábytku – a to v období od antiky až po současnost se zaměřením na Evropu a zejména české země. Unikátní je i sbírka hodin a hodinek. UPM provozuje také mimopražské pobočky v Kamenici nad Lipou (hračky, kovářství, nábytek 19. a 20. století) a Muzeum textilu v České Skalici, pravidelně představuje soubory ze sbírky fotografie i v Galerii Josefa Sudka na Úvoze. Dlouhodobě však zápasí s nedostatkem prostoru v hlavní budově i s nevyhovujícími depozitáři. Podle slov současné ředitelky UPM, PhDr. Koenigsmarkové, která v čele instituce stojí již od roku 1990 se podařilo instituci

zařadit do programu tzv. Národního pokladu. Program postupně umožňuje nejdůležitějším státním kulturním institucím jako jsou Národní muzeum, Národní technické muzeum, Národní knihovna a nyní i Uměleckoprůmyslové museum rozsáhlou rekonstrukci a komplexní modernizaci provozu. „Patnáct let snahy je v dějinných souvislostech vlastně docela málo“, říká ředitelka Koenigsmarková.

V případě UPM jde o dvě paralelní etapy. Jednak o výstavbu nového centrálního depozitáře s restaurátorskými dílnami a dalšími pracovišti ve Stodůlkách, jednak o paralelní rekonstrukci hlavní budovy. První fáze proběhne za chodu musea, v druhé, po dostavění nového depozitáře, bude hlavní budova uzavřena na dobu nutnou k přesunu sbírek. Výstavní činnost se částečně přenesla do Galerie Rudolfinum, která je od začátku tohoto roku nově připojena k UPM. Museum mělo v Rudolfinu historicky první výstavu (1885), do doby otevření vlastní budovy v Rudolfinu sídlila i badatelská a knihovna musea. „Nyní, po 125 letech může budova Rudolfinu opět poskytnout museu podobnou pomoc“, usmívá se ředitelka Koenigsmarková. „V Malé galerii Rudolfinu chceme do budoucna vystavovat i naše sbírky a připravovat výstavy propojující výtvarné umění s užitiým. Současný pohled na umění totiž již neklade tak striktní hranice při prezentaci sbírek z různých oborů.“ Na otázku, jak UPM oslaví své výročí, odpovídá: „Letošní výroční rok musíme využít spíše k přípravám na stěhování a rekonstrukci. Ale jednou událost zmínit musím – UPM připravuje významnou encyklopedickou publikaci *Český design ve 20. století* – a to bude dárek k našemu výročí, který jistě potěší nejen odbornou, ale i laickou veřejnost.“

Martina Fialková

PŘIPOMEŇME SI V ÚNORU

- **4. 2. 1820** narozena Božena Němcová, spisovatelka (zemřela 21. 1. 1862) – **190 let**
- **5. 2. 1840** v sále pražského Konviktu byl uspořádán první veřejný český ples – **170 let**
- **15. 2. 1925** v Praze ustavilo 38 spisovatelů český PEN klub – **80 let**
- **19. 2. 1920** Pražské české univerzity byl navrácen název Karlova univerzita – **90 let**
- **26. 2. 1950** zahájilo činnost Ústřední loutkové divadlo v Praze; od 1. 6. 1991 nese název Minor – **60 let**
- **29. 2. 1920** Národní shromáždění schválilo první ústavu československého státu, Praha se stala hlavním městem republiky, sídlem prezidenta a ústředních orgánů – **90 let**

Výběr z vlastivědných akcí PIS

Kam v únoru na procházku?

Pražská informační služba, tel.: 221 714 152, 221 714 151, www.pis.cz.
(Vstup na akce 50/40 Kč, není-li uvedeno jinak.)

► **1. po. Divadlo Archa.** Prohlídka v rámci cyklu „Prkna, která znamenají svět“. Začátek v 16.00 před vchodem do divadla (Na Poříčí 26, Praha 1. Omezený počet 30 osob. (K. Černošek)

► **3. st. Král a rytíř.** Přednáška z cyklu „Život panovnického dvora ve středověku“. Jak vznikl, žil a vyvíjel se přemyslovský panovnický dvůr. Začátek v 17.00 v sále PIS, Arbesovo nám. 4, Praha 5, v přízemí. (D. Dvořáčková-Malá, J. Zelenka)

► **6. so. Strahovský klášter a jeho obrazárna.** S prohlídkou klášterního ambitu přízemních románských a barokních prostor a obrazárny. Začátek ve 14.00 na strahovském nádvoří před kostelem sv. Rocha. Omezený počet 40 osob. Cena 50 Kč + do obrazárny 30 Kč. (E. Sokolová)

Kostely Emauzského opatství. Prohlídka kostela P. Marie a kostela sv. Kosmy a Damiana v Emauzích. Začátek ve 14.00 před vstupem z Vyšehradské ulice č. 49, Praha 2. (A. Škrlandová)

Hřbitov na Malvazinkách. Hřbitov u kostela sv. Filipa a Jakuba se stal pohřebišťem významných osobností. Začátek ve 14.00 u vchodu (stanice aut. č. 137 „Malvazinky“ – jede od metra B „Na Knížecí“). (B. Kocourek)

► **7. ne. Divadlo Na zábradlí.** Prohlídka z cyklu „Prkna, která znamenají svět“. Spojeno s procházkou po okolí. Začátek ve 14.00 před vchodem (Anenské náměstí 5, Praha 1). Omezený počet 50 osob. Cena 50/40 Kč + do divadla 60 Kč. (M. Racková)

Za renesančními šlechtickými sídly Hradčan a Malé Strany. Z cyklu „Prahou tisíciletou“. Spojeno s návštěvou Martinického paláce. Začátek ve 14.00 před palácem (Hradčanské náměstí 8, Praha 1). Cena 50/40 Kč + do paláce 50 Kč. (J. Škočková)

Kampa – ostrov za Čertovkou. Zákampí, campus, pán z Kampu – podle čeho se nazývá nejstarší pražský ostrov. Začátek ve 14.00 v atriu stanice metra A „Malostranská“. (J. Pehe)

► **8. po. Collegium Marianum – Týnská škola.** Prohlídka barokního sálu Týnské

výšší odborné školy s výkladem o historii této instituce. Začátek v 15.00 před vchodem Melantrichova 971/19, Praha 1 (Milada Racková)

► **10. st. Palác Lucerna.** Prohlídka hotelu na Václavském náměstí s konzumací kávy a zákusku. Akce se koná v odpoledních hodinách. Omezený počet 50 osob. Akce se prodává v předprodeji do 5.2. ve studijním odd. PIS Arbesovo náměstí 4, Praha 5, I. patro. Rezervace na tel: 221714151 nebo na vlastiveda@pis.cz. Cena 50 Kč + konzumace 70 Kč. (J. Stěnička)

► **12. pá. Palác Lucerna.** Prohlídka prostor paláce. Začátek v 11.00 v pasáži Lucerny pod schodištěm do kinosálu (tram č. 3, 9, 14, 24 „Václavské náměstí“). Omezený počet na 40 osob. Cena 70 Kč. (J. Nováková)

► **13. so. Franz Kafka Muzeum v prostorách unikátní Hergetovy cihelny.** Prohlídka expozice „Město K. Franz Kafka a Praha“. Začátek ve 14.00 před vchodem do muzea (Cihelná 5b, Praha 1, stanice tram. č. 12, 18, 20, 22 a metra A „Malostranská“). Omezený počet na 25 osob. Cena 50/40 Kč + do muzea 60 Kč. (Z. Tlášková)

Stavby Josefa Zítka v Praze. Na vycházce se seznámíme s osobností a díly stavitele Zítka v Praze. Začátek ve 14.00 před hlavním vchodem do Rudolfiny na náměstí Jana Palacha. (P. Lešovská)

Beuronská umělecká škola v kostele sv. Gabriela na Smíchově. Při prohlídce kostela s mimořádnou malířskou výzdobou se dozvíme mimo jiné, proč je kostel nazýván podle archanděla Gabriela, i když jeho zasvěcení je Zvěstování Panně Marii. Začátek ve 14.00 před vchodem (Holečkova 10/106, Praha 5, stanice aut. č. 176 „Holečkova“, aut. odjíždí z Karlova náměstí). (M. Šebová)

► **14. ne. Ze Stodůlek na Hůrka.** Procházka středem jihozápadního města s vyprávěním o jeho vývoji a současnosti. Začátek ve 13.30 na stanici metra B „Stodůlky“. (B. Švejnhová)

Domovní znamení na Malé Straně. Na trase z Malostranského náměstí do Mostecké

ulice se setkáme s domy U Tří zlatých hvězd, U Černého medvěda, U Tří pštrosů a U Bílé kuželky. Začátek ve 14.00 u sloupu Nejsvětější trojice v horní části Malostranského náměstí. (Z. Kobylková)

Ze staré Libně do Podvinní. Na vycházce si připomeneme existenci bývalého židovského ghetta, významné osobnosti, objekty i bývalé usedlosti. Začátek ve 14.00 u bývalé libeňské synagogy (stanice metra B „Palmovka“ – směr Zenklova ul.). (B. Kocourek)

Vyšehrad a jeho tajemné legendy. (stejně i 28. 2.) Prohlídka areálu včetně hřbitova a kasemat, podzemních chodeb někdejší barokní pevnosti. Začátek ve 14.00 před kos-

V popředí Hergetova cihelna na Malé Straně.

telem sv. Petra a Pavla. (přuvodce PIS).

► **16. út. Betlémská kaple na Žižkově.** Prohlídka modlitebny církve českokobratrské v rámci cyklu „Památky církví reformovaných a evangelických“. Začátek v 15.00 před vchodem Prokopova 4, Praha 3 (aut. č. 136, stanice „Rokycanova“). (A. Škrlandová)

► **18. čt. Působení řádu menších bratří (františkánů, minoritů) v českých zemích.** Kde leží počátky řádu, založeného sv. Františkem z Assisi, co je to kustodie, jakou funkci má kvardián? Tyto otázky osvětlí přednáška z cyklu „Dějiny církevních řádů“. Začátek v 17.00 v sále PIS, Arbesovo nám. 4, Praha 5, velká učebna v přízemí. (M. Radkowská)

► **20. so. Národní divadlo. (stejně i 28. 2.)** Prohlídka vybraných prostor Národní di-

vadla nás zavede k základním kamenům, do hlediště a hlavního foyeru, kde můžeme obdivovat díla M. Alše, F. Ženíšky a dalších umělců generace Národního divadla. Začátek každou půlhodinu od 8.30 do 11.00 před vchodem do historické budovy. Objednané skupiny, nad 15 osob, mají přednost. Cena 70/50 Kč. (přuvodci PIS)

Co vyprávějí múzy v Národním divadle. Vycházka pro děti v rámci cyklu „Děti, poznejte Prahu!“. Povídání o historii stavby Národního divadla spojené s prohlídkou vybraných prostor divadla nás zavede k základním kamenům, do hlediště a hlavního foyeru. Vhodné pro děti od šesti let (v doprovodu dospělé osoby). Začátek v 10.00 před vchodem do historické budovy z Národní třídy. (M. Koblihová, P. Bartásková)

Kostel sv. Jakuba na Starém Městě. Prohlídka klášterní baziliky a vybraných částí konventu s výkladem o historii kláštera minoritů. Začátek ve 14.00 naproti kostelu v ulici Malé Štupartské, Praha 1. (M. Radkowská)

Braník nebo Bráník. Vycházka za historií Braníka nás zavede na branickou skálu, odtud k bývalému dominikánskému klášteru, divadlu a plastice Prostřený stůl. Začátek ve 14.00 na stanici aut. č. 124 „Dobeška“, který odjíždí ze stanice tram. č. 3, 17 „Dvorce“. (B. Kocourek)

► **21. ne. Zahrada Kinských a park Sacré coeur.** Procházka částí Smíchova s dlouholetou a ne vždy známou historií. Začátek ve 13.30 před vstupem do zahrady Kinských (stanice tram. č. 6, 9, 12, 20 „Švandovo divadlo“). (B. Švejnhová)

Vrcholné dílo českého baroka – kostel sv. Mikuláše na Malé Straně. Vycházka z cyklu „Prahou tisíciletou“ spojená s prohlídkou interiéru této významné stavby otce i syna Dientzenhoferů s díly dalších umělců doby baroka. Začátek ve 14.00 před kostelem sv. Mikuláše na Malostranském nám. (stanice tram. č. 12, 20, 22 „Malostranské náměstí“). Cena 50/40 Kč + do kostela 35 Kč. (J. Škočková)

Opevnění Starého Města pražského II. Vycházka po místech, kde stávaly městské brány a fortny, z ulice Na Příkopě do ulice Hradební s prohlídkou Prašné brány. Začátek ve 14.00 před palácem Koruna čp. 846/II. na rohu Václavského náměstí a ulice Na Příkopě. Cena 50/40 Kč + na Prašnou bránu 20 Kč. (Z. Kobylková)

Uklid'te si po svém autě

K slušnému chování patří nenechávat po sobě nepořádek. Slušný turista si z lesa odnese své odpadky, slušný pejskař po svém čtyřnohém miláčkovi jeho výkaly z chodníku také uklidí. Co ale může dělat slušný motorista, když po jeho autě zbudou na zemi skvrny od oleje? Může je také uklidit.

Poslouží mu k tomu tzv. havarijní ekosouprava, pomocí které může odstranit skvrny od provozních kapalin, které z vozu unikly – ať už z nešikovnosti při jejich doplňování nebo z důvodu nehody či technického stavu vozu. Ekosoupravu lze využít i pro uklid skvrn, které se časem objeví v každé garáži.

Ekosoupravu vyvinula společnost ECO trend, která primárně poskytuje služby v oblasti environmentálního managementu. Nápad vznikl tak, že si ve firmě uvědomili, že existují velké havarijní soupravy, ale

na trhu nebylo nic menšího, skladnějšího pro normální řidiče osobních aut.

Souprava se hodí jen pro malé množství uniklých látek, na protřenou nádrž plnou pohonných hmot nestačí. Jan Maňhal odhaduje, že s pomocí ekosoupravy by mělo jít z vozovky odstranit půl až jeden litr kapalin. Lze ji použít na odstranění ropných látek jakou je benzín, nafta nebo brzdová kapalina, ale i chladicí směs, směs do ostřikovačů, kyselina z akumulátorů a podobně.

K odstranění znečištění slouží buď sorbční rohož, která má schopnost nasát ropné látky, ale nenasává vodu. Hodí se proto pro případy, kdy znečišťující látky vytečou například na mokrou vozovku. Pokud je potřeba očistit povrch auta nebo suchou vozovku, lze použít utěrku s vysokou savostí. Součástí ekosoupravy je i mycí pasta, kterou si po „zásahu“ může člověk očistit ruce.

EKORUBRIKA

Martin Mach Ondřej (Ekolist.cz)

Volně přístupná výstava fotografií

Středisko ucelené rehabilitace při dětské mozkové obrně (DMO) připravilo v prostorách Informačního střediska Úřadu MČ Praha 1, Vodičkova 18 výstavu fotografií, které porýdili účastníci Kurzu fotografování.

Fotokroužek probíhá ve Středisku již třetím rokem, každý čtvrtek od 16 do 17 hod a je přístupný nejen klientům z dětskou mozkovou obrnou, ale také všem lidem bez postižení, kteří si zdarma a pod odborným vedením chtějí zlepšit techniku fotografování, upravování fotek, vytváření koláží atp.

Dětská mozková obrna je porucha hybnosti na podkladě poškození mozku, které vzniká v průběhu těhotenství, při porodu, popř. v období do jednoho roku života. Příznaky DMO mohou být velmi různé, postižena je zejména motorika (chůze, psaní ...), někdo může navíc trpět epilepsií, po-

ruchou zraku či sluchu, případně poruchou mentálních funkcí. DMO se nedá vyléčit, avšak léčba může přispívat k ovlivnění kvality života dítěte i dospělého.

Středisko ucelené rehabilitace těmto lidem poskytuje zdravotní služby ve formě léčebné rehabilitace, sociální služby, zahrnující sociálně právní poradenství a služby podpory při hledání zaměstnání a v neposlední řadě nabízí služby psychologického poradenství. Klienti také mohou docházet na EEG biofeedback, což je moderní metoda, která pomáhá zlepšit soustředění a vytrvalost.

– kdo nárok uplatňuje,
– doložení místa a čas vzniku škody,
– popis situace, při které pojistná událost vznikla,
– výpověď svědka, ve vážnějších situacích (obecné ohrožení) Policie ČR nebo obecní policie,
– vyčíslení škody na zdraví, věci, ušlého zisku, apod.
– možné upozornění na spoluzavinění jiného subjektu.

Pokud je vlastníkem komunikace obec (město), je pojištěna pro případ odpovědnosti za způsobenou škodu a náhrada jde tedy z této pojistky. Konkrétní okolnosti vzniku škody však pojišťovna posuzuje vždy individuálně a může tedy zohlednit, zda například ke zranění občana nedošlo, když byl ve stavu podnapilosti nebo si nějakým jiným způsobem nehoudu nepřivodil vlastní vinou. www.spotrebitele.info

WWW.SPOTREBITELE.INFO

Spotřebitelská rubrika

Dotaz: Upadla jsem na neuklizeném zle-dotatém chodníku a vymkla si kotník. Budu minimálně týden v pracovní neschopnosti. Kde se mohu dožadovat náhrady ušlé mzdy, případně bolestného?

Odpověď: Podle novely zákona o pozemních komunikacích, která platí od dubna 2009, za škody způsobené neschůdností chodníku odpovídá vlastník chodníku, což bývá v převážné většině případů město nebo obec, proto je třeba se obrátit o náhradu škody na obecní (městský) úřad. Ale pozor, některé komunikace nemusejí vlastnit obce, a pak je třeba žádat odškodnění od skutečného vlastníka. Ten se dá zjistit v Katastru nemovitostí nebo je možné požádat o informaci na obecním úřadě.

Občan, který si způsobí zranění na neuklizeném chodníku a chce se domáhat náhrady škody, musí nehoudu nahlásit vlastníkově komunikace a uvést tyto údaje:

KONTEJNERY NA PRAZE 1

Svoz objemného odpadu
v úterý 9. a 23. 2. (přistavení v úterý ráno, odvoz ve středu ráno)
• Charvátova poblíž budovy Magistrátu hl. m. Prahy
• Haštalská (č. 2)
• Malostranské nám. 11 (horní)
Vikendový svoz 23.–25. 4.
(přistavení v pátek od 12 h do neděle do 12 h) z 19 stanovíšť (seznam uveřejníme v Listech Prahy 1 č. 4/2010) (zdroj OÚ MČ Praha 1)

KOMODITY

Vlastní obchodní platforma

ZLATO ROPA INDEXY

www.fimexcapital.cz | tel.: 739 057 571

R. W. Fassbinder

TIP NA DVD

Enfant terrible nové vlny německé kinematografie, režisér, scenárista a herec Rainer Werner Fassbinder (31. 5. 1945 – 10. 6. 1982) patřil zároveň mezi její vůdčí osobnosti. Ve své nemilosrdné analýze německé mentality poukazoval především na přirozený a nezvratný tržní princip fungování mezilidských vztahů. Slabší, závislý a nepříznivými okolnostmi znevýhodněný jedinec je neustále využíván a vykořisťován silnějšími a je – ztrácí své vlastní důstojnost, postupně vytlačován až na samý okraj společnosti.

Fassbinder svoji filmovou dráhu zahájil studiem divadla v Mnichově, kde se také dostal i k filmu jako asistent režie, zvukař a herec, a kde také natočil své první dva krátké černobílé filmy. Na proslulou Berlínskou filmovou školu se však nedostal. To mu ale nezabránilo u usilovné tvůrčí práci. Během pouhých dvou let natočil v období 1969–71 deset filmů a ještě stačil vést mnichovský divadelní spolek. Jeho filmy, inspirovány G. Gardem, ale i dramatikem Bertoldem Brechtem, byly sice velmi úspěšné u kritiky, u široké veřejnosti mu ale větší popularitu nepřinesly. V dalším tvůrčím období 1972–76 natočil Fassbinder jeden ze svých nejúspěšnějších filmů *Strach jíst duše* (Angst essen Seele auf, 1974), věnovaném tématu imigrace v Německé spolkové republice. Film si získal i mezinárodní uznání. O rok později natočil Fassbinder svůj vůbec nejslavnější film *Manželství Marie Braunové* (Die Ehe der Maria Braun, 1978), který později doplnil na trilologii, věnovanou německým ženám po 2. světové válce. Do ní patřily ještě filmy *Lola*

(Lola, 1981) a *Touha* (Veronika Voss, 1982). Jeho posledním snímkem byla stejnojmenná adaptace provokativního románu Jeana Geneta – film *Querelle* (1982).

Většina Fassbinderových filmů pojednává o moci a často se soustřeďuje na pronásledování, konformitu a vykořisťování outsiderů členy nějaké skupiny. Ukazuje, že i obět sama často tyto normy a pravidla skupiny nejen akceptuje, ale věří i tomu, že trest je zasloužený.

Rainer Werner Fassbinder proslul především svojí provokativností a neuvěřitelnou plí. Za pouhých třináct let tvůrčí dráhy stihl natočit přes čtyřicet celovečerních, umělecky hodnotných filmů se závaznou společenskou tematikou a napsat také jedenáct divadelních her.

Fassbinder zemřel v roce 1982 ve svých 37 letech na osudnou kombinaci prašků na spaní a kokainu. Jeho významnější filmy lze najít na DVD s českou podporou.

R. R.

	Městská knihovna v Praze	Pobočka Hradčany
Pohořelec 25, Praha 1 / po–čt 12.00–17.00, pá 10.00–15.00		
3. 2. v 17.00 – Vernisáž výstavy V. Nosek: koláže, J. Pavlíček: fotografie. (do 24. 2.)		
10. 2. v 17.00 – odpoledne společenských her		
7. 2. v 17.00 – přednáška PhDr. Holé – Srí Lanka, Ajurveda		

PLACENÁ INZERCE

ČALOUNICTVÍ VÁVRA
Veškeré čalounické práce výběr 1200 potahových látek, kůže, ekokůže, koženky.
Tel. 733 299 549, 603 301 565
www.calounik-vavra.cz
info@calounik-vavra.cz

KUŘÁCI-ODVYKNETE!
Telefon 224 214 617, 604 207 771

ŘÁDKOVÁ INZERCE
tel.: 257 533 280 – 1 listyprahy1@jalna.cz

■ **ÚČETNICTVÍ, DANĚ, MZDY,** přehledy sp a zp zpracují spolehlivě. Tel.: 608 202 444
■ **PRODEJ, VÝKUP, OPRAVY – PSACÍ STROJE, KALKULAČKY,** 241 412 507, www.psacistroje.cz
■ **KOUPÍM BYT,** nebo rod. dům jakékoli velikosti, kategorie a vlastnictví, kdekoliv v Praze. Nabídněte cokoli, možno i dekret – najmění smlouvou, i v domě s majitelem, podnikový a pod. I zdevastovaný, v soudní žalobě, neoprávněně obsazený, s nezáhodným nájemníkem, či s jakoukoli právní vadou. Veškeré formalty zajistím, zaplatím stěhování i případné dluhy na nájemném, privatizaci atd. Mohu sehnat a zaplatit i náhradní byt, domeček mimo Prahu apod. a dát čas na vystěhování. Seriozní jednání, platba v hotovosti. TEL: 222 941 032 nebo 603 420 013

Marie Imbrová – o dětech z Tengenenge

Prohlížím fotky, na nichž se batolí roztomilí kudrnatí černí chlapečci a kudrnaté černé holčičky v pestrobarevném oblečení. V pozadí je vidět cosi jako park plný úžasných soch zobrazujících zvířata i lidi z krásného černého leštěného kamene. Je to hadec, serpentín, který se těží v Tengenenge, což znamená Místo počátku. Fotografie vznikly v daleké Zimbabve (dříve Rhodesii), zemi zpustošené diktaturou prezidenta Mugabeho. Wikipedie o ní mimo jiné uvádí: Veřejný dluh dosahuje 260 % HDP 2008. Hrubý domácí produkt na osobu v paritě kupní síly byl pouhých 200 USD, což je nejnižší hodnota na světě.

V Zimbabwe působila na českém velvyslanectví Marie Imbrová. Vystudovala afrikanistiku, má silný vztah k sociologii, a tak když ji náhoda dovedla do sochařské kolonie v Tengenenge, našla zde své poslání. Maminka tří už dospělých dětí se teď ještě stará o padasát „svých“ černoušků: „Tyhle děti neznají školu, není zde lékař, obchod, nefunguje spojení s okolním světem. Znají jen kámen, žijí s kamenem jako jejich rodiče a kámen předurčuje jejich osud. Běžný obyvatel Tengenenge nemá skoro žádný osobní majetek, třeba ani boty, natožpak knihy.“, říká Marie Imbrová. A tak okouzlena pospolitostí v komunitě, kreativitou jejích obyvatel, rozhodla se pokusit změnit osud alespoň těch nejmenších. Sháněla jim hračky, pastelky, nechala ušít boty, dopravila vitamíny a léky, založila knihovnu a začala přemýšlet, jak jim pomoci ke vzdělání.

Na velvyslanectví v Harare jste měla na práci úplně jiné věci. Pomoc dětem z Tengenenge byla vaše soukromá iniciativa?
Zpočátku jen soukromá. Později náš úřad také s něčím pomohl, ale to bylo minimální. Ambasáda nemá žádný fond na přímou podporu „vybrané místní komunity“.

Jak teď za „vašimi“ dětmi nyní, když skončila vaše práce na velvyslanectví, jezdíte?

Letím do Nairobi a odtud pak do Harare. Odtud s Kenya Airways mohu vézt 40 kilo. Nakoupím tam proto vždy ještě nějaké učebnice a pamlsky. Od letadla mě pak asi 150 kilometrů do Tengenenge vozí přátelé. V roce 2007 byla v Tengenenge moje přítelkyně, fotografa a novinářka Ivana Weberová, která pomohla tamní život zdokumentovat pomocí krátkého filmu a mnoha fotografií. Nyní se tam znovu obě chystáme.

Jak vlastně taková sochařská komunita funguje ekonomicky?

Ves má jen malou přílehlou oblast, kde se dá zavlažovat a pěstovat plodina podobná kapustě. V nedaleké jezeře jsou sice ryby, ale je kontaminované těžbou cínu. Komunita se v podstatě spravuje způsobem jako u nás za husitských dob. O výdělek z prodeje soch se dělí. Z toho, co se prodá, jde třetina komunitě, třetina na náklady, tj. lámaní kamene a jeho majitelům a třetina sochařů, který sochu zhotoví. Když se někomu dlouhodobě nedaří a nedrží ho rodina, musí ale z komunity odejít.

Jak je možné, že žije tolik sochařů na jednom místě?

V Zimbabwe bylo sochařství vlastně done dávna cestou k nejlepšímu životu. Mnozí ho neberou úplně jako umění, ale spíš jako řemeslo, je tu dostatek vhodného materiálu, a když se zjistilo, že v Evropě i jinde ve světě jsou africké plastiky žádaným zbožím, lidé se tu přizpůsobili. Dnes je desetina obyvatelstva závislá ekonomicky na práci s kamenem. Samozřejmě, že jsou tu sochaři – řemeslníci, ale jsou tu i skuteční umělci. Mezi deseti nejúspěšnějšími sochaři světa v roce 2001 jich bylo 6 ze Zimbabwe.

A jak je to v Tengenenge?

Kromě starousedlíků zde žije již třetí nebo čtvrtá generace sochařů, které přilákal věhlas vesnice. Průběžně tam vyrůstá pořád kolem 180 dětí, které neznají nic jiného než život mezi kameny, nemají šanci dostat se za hranice obce, získat vzdělání a tím možnost jiného uplatnění. Nebo možnost pomoci svým rodičům jinak, účinněji, než že převezmou jejich řemeslo – umění.

Muži jsou hrdí, svoji práci neradi prodávají pod cenou. Ženy, které také přirozeně sochaři, prodávají stejně krásná i hodnotná díla často za mnohem nižší cenu, jen aby

pro rodinu a hlavně pro děti přinesly vůbec nějaké peníze.

Jakým způsobem sochaři z Tengenenge svoji práci vlastně prodávají?

Sochy jsou velké a těžké, musí se s nimi opatrně manipulovat, na profesionální balení a převoz do Harare nemají jejich tvůrci finanční prostředky. Takže jsou vystavené v areálu vesnice a čekají na příjezd turistů a galeristů. Ti evropští byli už zvyklí sem jezdit, vždyť kolonie existuje už padesát let, ale po strachu způsobeném volbami v roce 2008 návštěvy ustaly. Někteří sochaři z Tengenenge vystavují ve Francii, v Rodinově muzeu, ale i jinde v galeriích, spousta jejich děl je v soukromých sbírkách v Evropě. Ale poslední dva roky se galeristé do Zimbabwe bojí a Tengenenge proto velmi strádá. Politická situace v zemi je stále složitá, panovalo tam násilí. Jediné pozitivum je, že země loni přešla na americký dolar. Ale ten se na venkově nedá vydělat, a tak paradoxně některé komunity strádají ještě více a nadále praktikují výměnný systém.

Vás ale Zimbabwe okouzila natolik přírodními krásami, příjemným podnebím, ale i lidskými vztahy, že jste se rozhodla pomáhat. Konkrétně se staráte o osud nejmenších dětí z Tengenenge, pokoušíte se změnit jejich vyhlídky. Máte tam někoho, s kým spolupracujete, instituci nebo jednotlivce?

Spolupracuji s majitelem Tengenenge, což je jeden z nejuznávanějších zimbabwských sochařů, Dominic Benhura. Je velmi ceněn i ve světě. Nyní je majitelem lomu, u jehož úpatí komunita žije. Její chod se řídí vlastními pravidly a spravuje ji jakási „rada starších“. Dominic ctí tradice vesnice, nemůže ji násilně modernizovat a pokud se nenajde cesta jak obnovit prodej, musí ji ze své vlastní tvorby částečně dotovat. Pro vaši představu má v Zimbabwe pozici asi jako u nás Gott, získal několik nejvyšších uměleckých ocenění, média jej sledují. Ale ani on se nemůže starat o osud všech, kdo tam žijí. Proto já jsem se zaměřila na nejmenší děti, aby měly alespoň trochu zdravotní péče a přístup ke vzdělání. Děti do pěti let tam mají vysokou úmrtnost. Mojí filozofií je, že dospělí si mohou pomoci, děti ne. Samozřejmě ale mohu pomoci i tím, že koupím, když na ni ušetřím, občas nějakou sochu od rodičů „mých dětí“. Teď ale hlavně s Dominicem pracujeme na tom, aby se v Tengenenge mohla otevřít škola.

Jak vy jako cizinka můžete v tomto pomoci? V čem vaše snaha přesně spočívá?

To jsou dva právně propojené aspekty. Školu by měl otevřít stát, v Zimbabwe pořád platí školský zákon, že všechny děti jsou školou povinné. Ale od roku 2003 se situace

tak dramaticky zhoršila, že většina „mých“ dětí ani nemá rodný list, za ten se totiž platí. Vytvořila jsem dotazník, poprosila a zaplatila tamní učitelku, aby zjistila u těch mých padasátí dětí, které mají nastoupit do školy, kolik mají sourozenců, z jaké rodiny pocházejí a zda mají doklady. V celém Tengenenge totiž asi třetina lidí ani nemá zimbabwské občanství, čili legálně pro stát neexistuje. To se pak na ministerstvu školství těžko argumentuje, aby tam otevřelo školu. Dokumentace mi musí posloužit jako argument, abych pak mohla shánět budovu pro školu a prostředky na školné. V Zimbabwe se platí, dost tvrdě, za školné, uniformu, učebnice i palivové dříví do školy. Myslím, že s pomocí rodičů, které chci zapojit, může škola zpočátku fungovat i bez velkých financí, třeba i s českými dobrovolníky.

Nemohu vše realizovat a platit sama. To by bylo nad mé možnosti. Právě proto usiluji s přáteli o založení Klubu přátel Tengenenge v ČR. Tady i v Zimbabwe potřebuji spolehlivé partnery pro realizaci své vize.

Informace o Klubu a projektu jako takovém lze už nalézt na www.tengenenge.cz.

Jinak v Zimbabwe je vždy lepší darovat hotové peníze přímo, kde jsou třeba. Pošlete-li je na nějaký účet a není-li na druhé straně váš osobní přítel, ztrácejí se. Nikdy nezapomenu Mugabemu, že jako bývalý učitel dopustil, aby se rozpadl vynikající systém školství v Zimbabwe a rodiče tak byli postaveni před otázkou, zda vůbec přihlásí děti do školy.

Po několika měsících doma se vracíte zpět do Zimbabwe. S jakým cílem?

Pronajala jsem si v Harare, kde žije nyní trvale i můj nejmladší syn, dům. Z něj chci vybudovat základnu pro další lidi, kteří budou chtít pomáhat, pro novináře. Budu pokračovat v propagaci zimbabwského umění, což mi přináší určitou satisfakci – a hlavně připravuji další přednášky o Africe obecně, z jejichž finančního přínosu pak mohu částečně relizovat pomoc. Vydala jsem už pohlednice a kalendář propagující Tengenenge, prodala je mezi přáteli, stejně i drobné výrobky z korálků, kamene a textilu. Z výtežku letos budu přednostně platit pořízení rodných listů svých dětí, z Tříkrálového setkání přátel Tengenenge povezu hračky. Knihy v angličtině, zejména slovníky a atlasy nakoupím až v Nairobi. Vítám pomoc každého jednotlivce i firmy, která může třeba koupit léky, vitamíny, antibiotika, to všechno děti potřebují. Do Zimbabwe se už moc těším, je to vlastně už můj druhý domov.

Tak přeji mnoho úspěchů ve vašem snažení.
Martina Fialková

ŠKOLY VZDĚLÁVÁNÍ VÝCHOVA

Veselá škola v Galerii KusKovu

Žáci výtvarného oboru „Škola vidění – škola fotografie“ ZUŠ Veselá škola v Soukenické budou mít svoji výstavu. Nese název „Zaostřeno na kov“. Navštívit ji můžete v Galerii KusKovu, Biskupský dvůr 6, Praha 1 od 23. 2. do 31. 3. 2010 v čase 13.00–18.00 hodin.

„Škola vidění – škola fotografie“ je výtvarným oborem církevní základní umělecké školy Veselá škola (www.veselaskola.cz). Ta pomáhá dětem od 5 – 15 let při objevování okolního světa. Snaží se, aby si žáci viděné uvědomili a zaznamenali tak, aby se fotografie nestala kopií skutečnosti, ale novým poselstvím pro diváky. Těmi dosud byli rodiče, děti a učitelé Veselé školy. Nyní fotografie žáků poprvé putují do galerie. Galerie KusKovu uspořádala aukci výtvarných děl svých stálých autorů a její výtěžek nabídla dětem na uspořádání výstavy. A děti se začaly rozhlížet a zaznamenávat kovové motivy v nejbližším okolí města, tedy na Praze 1. Z naší dospělé výšky se jejich pohled na objekty jeví jako výrazný pohled. Na rozdíl od nás si více všímají detailů, záhad a tajemství v nejspodnějším parteru města. Na svých výpravách se naučily více rozlišovat a vní-

mat různé materiály, jejich formy a možnosti využít, a to dnes už není samozřejmost. Přijďte se podívat na výsledky jejich pátrání a fotografování.

Maf

Nejstarší konzervatoř ve střední Evropě

Pražská konzervatoř má za sebou 200 let bohaté existence, o níž podává svědectví putovní výstava 200 let Pražské konzervatoře – nejstarší konzervatoře ve střední Evropě. V Národní knihovně v Klementinu je k vidění do 27. března 2010.

Ve třinácti tématech shrnuje to nejdůležitější, co hudební škola přinesla nejen naší, ale i evropské i světové kultuře. Připomíná slavné osobnosti, které škola vychovávala, především z řad hudebníků – sólových, komorních i orchestrálních hráčů, zpěváků, skladatelů a dirigentů, ale také herců a adeptů baletního umění.

Snahy o založení hudební školy v českých zemích jsou patrné od počátku 19. století. Již v 18. století spisovatel, skladatel a cestovatel Charles Burney Čechy označil za hudební „konzervatoř Evropy“. Protože však hudebnost zvláště po napoleonských válkách silně upadala, na popud českých šlechticů vzniklo r. 1808 v Praze provolání s výzvou povzbudit provozování hudby v Čechách. Následovalo ustavení Jednoty

PLACENÁ INZERCE

LINGUA SANDY
nabízí jazykové kurzy
angličtiny, španělštiny, francouzštiny, italštiny, ruštiny, němčiny, arabštiny, japonštiny, čínštiny, švédštiny, hebrejštiny, maďarštiny, chorvatštiny, dánštiny, norštiny, turečtiny, novořečtiny, nizozemštiny a dalších
■ konverzační kurzy s rodilými mluvčími
■ sleva 300.– Kč SŠ/VŠ a důchodci
při platbě v hotovosti
■ firemní a individuální výuka – vysoká flexibilita, garance kvality výuky, efektivní a cílená výuka
■ dětské kurzy AJ, FR, IT, AR, SP, JAP
www.lingua-sandy.cz
Zápis: po až čt 12–18 hodin
Na Florenci 9, P1, 2. patro č. 212
tel.: 224 816 269–270, 777 079 152

KLUB POHYBU A KRÁSY
SLUNEČNICE
Zdravotní cvičení pro ženy, děti a seniory. Těhotenský program, taneční kurzy
NOVĚ: integrální Jóga, znaková řeč pro batolata
více na WWW.klub-slunce.cz
SOLÁRIUM, KADEŘNICTVÍ, MASÁŽE, PEDIKÚRA, MANIKÚRA, KOSMETIKA
NOVINKA: homeopatie v těhotenství
Zápis do dětských tanečních kurzů
Maiselova 7, Praha 1, metro Staroměstská
info a objednávky: 222 232 490, 721 215 204

English Français Italiano
Deutsch Espanol 80 Kč/ hod.
Karlovo nám. 30, Praha 2
CEVER
222 230 050
723 103 000 - 1
WWW.JAZYKOVAAGENTURA.cz

ZUBNÍ ORDINACE
MUDr. Jiří Kadeřábek
PŘIJÍMÁ NOVÉ PACIENTY, DĚTI I DOSPĚLÉ.
Ječná 1, Praha 2
tel. 224 920 507
222 515 773

Klub za starou Prahu program pro veřejnost

Benefiční přednáškový cyklus
vždy pondělí v 18.00, vstupné dobrovolné
Juditina síň, Mostecká 1, Praha 1,
www.zastarouprahu.cz.
Pestrý sled přednášek a besed, které k oslavě 110. výročí Klubu Za starou Prahu připravili členové Domácí rady a jejich hosté.
8. 2. Zničení starého Zlína a Tomáš Baťa – Prof. PhDr. Rostislav Švácha
15. 2. Detaily historických střech a jejich ochrana – Ing. arch. Miloš Solař
Dále jsou připravena tato témata:
• *Věž, již říkáme Juditina, aneb co víme o dnešním sídle Klubu Za starou Prahu* – Ing. arch. Jan Veselý (8. 3.)
• *Moderní Polička a Bohuslav Martinů* – Prof. PhDr. Rostislav Švácha (15. 3.)
• *Jezy, zlymadla a nábreží na Vltavě* – Ing. Václav Jandáček (29. 3.)
• *Praha a koněspřežky* – Ing. Karel Zeithammer (19. 4.)
• *Voda v Břevnově a blízkém okolí...* – Ing. Václav Jandáček (3. 5.)
• *Nejstarší plány Prahy* – Mgr. K. Samojská
• *Omitky a barevnost staveb 19. a 20. století* – Ing. arch. Jan Bárta
Koncertní cyklus – 24. 2. v 19.30 Předpokoj Ludvíka IV., Lukáš Vytlačil – flauto traverso, Jakub Michl – viola da gamba
Hovory o Praze – 22. 2. v 18.00 Pražské výkladce – PhDr. L. Špaček, Národní muzeum v Praze, přednáškový sál. Vstup volný.

MEZINÁRODNÍ ČESKÝ KLUB
Ve spolupráci s Městskou knihovnou uvádí
15. února od 17.00 premiéru dokumentárního filmu
České kořeny ve Švédsku
Malá sonda do života osmi českých rodin či jednotlivců, žijících trvale ve Švédsku. Co jim tato země dala či vzala? Jak pohlížejí na svůj odchod z rodné země a na svůj život na severu po čtyřiceti letech?
Besedu pro promítání provází autorský tým Tom Kubák, Martina Fialková a Veronika Hollerová, předpokládá se i účast některého zástupce z filmovaných rodin.
Městská knihovna, Mariánské nám., malý sál, vstup 30 Kč.

Festival španělských filmů La Película

KULTURA BEZ KRAVATY

V kině Světozor se představí 5. ročník festivalu španělských filmů La Película. Dramaturgie letošního ročníku se zaměřila především na aktuální témata.

Diváci budou mít příležitost zhlédnout několik snímků inspirovaných skutečnými událostmi. Náboženský fanatismus, střety odlišných kultur, překrucování vlastní minulosti, ale také partnerská nedorozumění nebo americký teambuilding ve španělském pojetí – to jsou některé z motivů, které se v programu filmů představí. Španělsky mluvená kinematografie ovládne sály pražského kina od 16. do 21. února a následně se přesune do brněnského kina Art.

Můžeme se mimo jiné těšit na snímek *Camino* (2008) režiséra Javiera Fessera, popisující život a smrt malé holčičky, která byla svou matkou i církví považována za vyvolenou. Režisér nezaújatě líčí kontroverzní praktiky vílivného církevního uskupení Opus Dei a tak není divu, že po svém uvedení ve Španělsku vyvolal film velkou polemiku. Dalším filmem, který čerpá ze skutečných událostí, jsou *Dva životy* Andrése Rabadána (2008). Příběh vypráví o životě muže, který byl obviněn z úmyslného vykojení tří vlaků a vraždy svého otce. Aktuálnímu tématu hledání životních hodnot se věnuje drama *Návrat do Hansaly* (2009), které získalo řadu ocenění včetně tří nominací na výroční ceny Goya (španělská obdoba Českého lva).

Kromě pestré kolekce filmů nejrůznějších žánrů doplní letošní programovou nabídku i host festivalu. Osobně i prostřednictvím filmové retrospektivy se v Praze představí významný španělský režisér Gonzalo Suárez. Mezi snímky, které Gonzalo Suárez v Praze uvede, se objeví například *Podivný případ doktora Fausta* (El extraño caso del doctor Fausto, 1969), který je originálním zpracováním faustovského mýtu, film *Aoom* z roku 1970 v hlavní roli s u nás dobře známým Lexem Barkerem, nebo jeho slavný snímek *Proti větru* (Remando al viento, 1988), v němž Hugh Grant ztvárnil anglického básníka lorda Byrona.

Festival La Película pořádají Velvyslanectví Španělska, Institut Cervantes v Praze, kino Světozor a Brněnské kulturní centrum.

Více informací včetně uceleného přehledu filmů naleznete na stránkách festivalu www.lapelicula.cz.

Jana Blahošová

Jazzový kapelník Count Basie

JAZZ

Americký jazzový pianista, varhaník a skladatel Count Basie byl jeden z nejvýznamnějších jazzových kapelníků všech dob. V jeho bigbandu si zahrály či zazpívaly ty nejslavnější jazzové osobnosti své doby jako např. Lester Young, Hershel Evans, Buck Clayton či zpěváci Jimmy Rushing a Joe Williams. Basieho nejslavnější skladby – *One O'Clock Jump*, *April in Paris* nebo *Every Day I Have The Blues* jsou navždy zapsány v pokladnici světového jazzu.

William James („Count“) Basie (1904 až 1984) začal již v útlém věku hrát na bicí, později ale přeseďlal na piáno. Další nástroj varhany zvládl pod vedením slavného jazzmana Fats Wallera. Roku 1929 se stal pianistou orchestru Bennie Motena, kde také získal přezdívku Count. V roce 1935 si po Motenově smrti na základě členů jeho kapely založil kapelu vlastní.

při hře na piano. Především byl ale velmi úspěšný kapelník, který si u sebe udržel ty z nejlepších jazzových hudebníků své doby. Jeho vlastním osobitým „nástrojem“ byl perfektně swingující orchester, který se stal synonymem swingu. Basieho band často doprovázel slavné bluesové zpěváky své doby – vedle výše zmíněných např. Billie Holidayovou, Big Joe Turnera či Helen Humesovou.

Také Basieho spolupráce s nejvýznamnější swingovou zpěvačkou Ellou Fitzgeraldovou je dodnes velmi ceněná. Album *Ella and Basie!* je považováno za nejlepší z jejich desek. Ella a „Count“ spolu vystupovali ještě v 70. letech. Slavný zpěvák Frank Sinatra s Basiem poprvé spolupracoval roku 1962 (album *Sinatra-Basie*) a jejich občasná spolupráce trvala až do roku 1970, kdy oba vystoupili v londýnském *Royal Albert Hall* na charitativním koncertu. Mezi další významné zpěváky, kteří s bigbandem Count Basieho spolupracovali v 50. letech, patří i Tony Bennett či Sammy Davis Jr. Z téže doby pochází i slavná Basieho nahrávka – „živé“ album *At Newport* z vystoupení na proslulém stejnojmenném jazzovém festivalu.

Count Basie obdržel mezi lety 1958 a 1982 devět cen Grammy, a mnoho jeho skladeb bylo uvedeno do Síně Slávy Grammy. On sám byl uveden do mnoha dalších síní slávy a In memoriam získal také svoji hvězdu na hollywoodském chodníku slávy. Píseň *One O'Clock Jump* v jeho podání byla uložena do Národního registru nahrávek v Kongresové knihovně USA.

R. R.

PREMIÉRY V ÚNORU

Divadlo Disk

12. února v 19.30

Pixy

Na motivy komiksu švédského autora Maxe Anderssona napsal a režíroval Radek Beran a kolektiv studentů absolventského ročníku KALD. Dominantní je vypjatý příběh, černý humor, pohyb na hraně ještě korektních témat, téměř filmový rytmus vyprávění. I celková vizuální stylizace odpovídá ponuré atmosféře příběhu a prostředí.

Hrají studenti 4. ročníku herectví KALD DAMU.

Rokoko

13. února v 19.00

Federico García Lorca: Krvavá svatba

Příběh milenců, kteří nemohli být spolu ani bez sebe, příběh vášně, která pohltila nejen život jejich, ale i životy lidí kolem nich. *Hrají: J. Smutná, J. Nosek, M. Málková, H. Bor, A. Procházka a další, režie Ondřej Zajíč.*

Divadlo Na zábradlí

20. února v 19.00

Ubu se baví

„Copak je bezpráví horší než právo?“

Král Ubu vznikl v roce 1885 jako studentská recese na gymnáziu v Rennes, utahující si z učitele fyziky Héberta (vyslovovaného ébé neboli ubu). V Divadle Na zábradlí měla tato hra premiéru v roce 1964 v režii Jana Grossmana a stala se inscenací kulturní. Divák Král Ubu zajímal především jako prototyp socialistického byrokratického blba. Bez slova „socialistického“ by se tento průměr dal použít i v dnešní době.

Hrají: N. Drabiščáková, L. Hampl, P. Liška, K. Maděričová, J. Polášek, G. Pyšná, M. Spurná, P. Čtvrtníček, L. Noha, režie J. Havelka.

Divadlo ABC

20. února v 19.00

Samuel Adamson podle Pedra

Almodóvara: Vše o mé matce

Adaptace slavné filmové předlohy španělského režiséra o hledání naděje a mnoha konvenčních i šokujících podobách lásky, uváděna v české premiéře.

Hrají: D. Batulková, Viktor Dvořák, D. Syslová, V. Marek, E. Pacoláková, C. Mayerová a další, režie P. Gábor.

Švandovo divadlo – velký sál

27. února v 19.00

Henrik Ibsen: Heda Gablerová

Poslední tzv. velká ženská hra Henrika Ibsena přináší řadu témat, která ani po sto dvaceti letech neztrácejí na své síle: podivně destruktivní souboj s malostí a nudou ve snaze uhájit sebe sama, neschopnost přistoupit na kompromisy a totální deziluze z vlastních činů, zoufalý pokus, kam až člověk může hrou s ostatními zajít, než se sám zničí.

Hrají: D. Punčochář, J. Stryková, A. Veldová, E. Leimbergerová, L. P. Veselý, M. Pechlát j.h., K. Frejová, režie: D. Špinar j.h.

Horoucí srdce — Ema Destininnová

Ema Destininnová (1878–1930) byla z nejchvatnějších uměleckých osobností, jaké česká země zrodila. Pěvkyně, jejíž světlo vzňalo požáry nadšení v Evropě i za mořem, jméno dodnes vzpomínané, žijící navzdory proměnám času a doby, jako symbol nepřekonaných hvězdných výšin.

Narozena o půlnoci z 26. na 27. února 1878 do tesklivého rána, ve kterém šel nevidnou Kateřinskou ulicí pohřební průvod. Možná, že už tehdy usadilo se v otevřených očích malé Emy temné semínko stálého neklidu, zvláštní povahy plné rozporů, světla a tmy, příštího osudu, jí nedovolujícího přebročit práh štěstí.

Divoké nezvládnutelné dítě rostlo do bouřlivého dospívání s mnoha zájmy, se zlatem v hrdle. Přes vzory se prosadilo hlubokou láskou k hudbě. Vyškolená mistrovskou

metodou učitelky Loewe Destininnové (jejíž jméno později přijala), byla Ema připravena pro svůj grandiózní vzlet. Přetěžký začátek nepochopení, odmítání a urážek neodradil Emu, která rostla v jedinečnou osobnost, nespoutaná, svá, tolik odlišná od dobového ideálu. Její náhle rozpuklá mladá kráska dráždila, provokovala vnitřním ohněm, exotičností, náruživým citem.

Konečně, po pronikavém úspěchu v Drážďanech (1897), začala prudce stoupat její sláva. Berlín, Bayreuth, Londýn, Paříž a zvláště Metropolitní opera v New Yorku (v se-

zónách 1908–1916), kde dosáhla nejvyššího ocenění. Její nádherný dramatický soprán sametový v hloubkách, závratně vibrující ve stříbrných výškách, byl nabit erotikou, citovým bohatstvím, kterým odívala svou Sentu, Salome, Toscu, Carmen, Aidu, ... sama marně toužící po osobním štěstí. Lásky velkých citelů jejího formátu nechá mlčky projít, trvalý pocit radosti přináší jí jen umělecká práce. Tu osudově zlomí neblahým rozhodnutím, když na vrcholu kariéry (1916), neodolá touze po domově a přerušuje své americké angažmá. Do Ameriky se vrací v roce 1919, ale svět po válce je změněn, zpřetrhán a Amerika už ji nepřijme. I milovaná vlast se k ní obrátí zády.

Její velkolepý život hasne ve zklamání, v teskné melancholii sídlící v duši. Čeká ji předčasný podzim s vlákný babího léta připomínajícího ji někdejší trýpnou slávu. V sevřeném tichu svého strážského zámku, zakletá v bizarních sbírkách, prosedí hodiny v pramici na řece, za jiter zpívá s ptáky, prožívá noci v nehlubší opuštěnosti. A na obzoru čeká konec. Poloslepotu míří k mozku, smrt ji zastihne 28. ledna 1930 ve věku 52 let. Ochrnutím nabyla její tvář dvojího výrazu. Z pravé strany vyzařuje klid, levá má kolem rtů příznak trpkosti, z oka stéká několik ledových slz. Vavřín smrti přinesl jí konečný smír.

Deštivého dne 3. února byly její ostatky nesený na Slavin kolem Národního divadla, které jí nikdy umělecky nepřijalo. Po drátech světa, rozezvučel se její hlas, přilétaly poslední pozdravy. Mistr moderní hudby Richard Strauss na dálku ocenil její umění: „S královskou pěvkyní Emou Destininnovou odešla jedna z největších pěvkýň, jeden z nejkrásnějších hlasů tohoto století“.

Alena Hoblová (ak. malířka, čtenářka LP 1)

Vědci, kteří nám chybějí: Otakar Poupá

ČESKÉ OSOBNOSTI

Profesor MUDr. Otakar Poupá, Drsc. (17. 10. 1916 – 28.6. 1999) založil a vybudoval školu vývojové a srovnávací kardiologie. Jeho stěžejní práce jsou stále citovány a patří ke zlatému fondu světové odborné experimentálně-kardiologické literatury. Otakar Poupá publikoval nejen více než 260 vědeckých prací, ale i celou řadu studií, ve kterých se vyjadřoval k aktuálním problémům kulturního života. V roce 1991 byl u příležitosti svých 75. narozenin vyznamenán medailí J. E. Purkyně, udělovanou Akademií věd ČR.

Rodák z Vysokého Mýta ve východních Čechách se již na gymnasiu rozhodoval mezi dvěma velkými láskami svého života – láskou k biologii a láskou k výtvarnému umění. Pod vlivem svého otce zubního lékaře se rozhodl pro studium medicíny, kterou vystudoval na lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Jeho zájem o fyziologii ho brzy zavedl na Fyziologický ústav, kde se dále vědecky vzdělával u významného fyziologa profesora Laufbergera, objevitele ferritinu. Poupá publikoval svou první experimentální práci ještě za studentských dob. Jeho studia, tak jako u mnoha dalších, přerušilo zavření českých vysokých škol po 17. listopadu 1939. Naštěstí se mu podařilo dostat práci v endokrinologické laboratoři jedné pražské chemické a farmaceutické firmy, u které pracoval po celou válku. Byla to pro něho neocenitelná škola způsobu chemického myšlení, které se mu později velmi hodilo při vlastní vědecké práci. Po skončení války se Poupá vrátil do Fyziologického ústavu. Lékařem byl promován v roce 1946, ve kterém se také oženil. Vedle intenzivní vědecké práce žil životem všestranného intelektuála a začal také amatérsky malovat. Ve Fyziologickém ústavu začal s experimentálním výzkumem antihyroidálních látek, které tlumí činnost štítné žlázy, které se později staly základem jeho habilitační práce. Ve svých 31 letech se stal docentem.

Po únorových událostech v roce 1948 musel ale Poupá, jako člen sociálně demokratické strany, opustit slibně zahájenou vědeckou a univerzitní kariéru. Také jeho vědecké aktivity byly silně omezeny a byla mu zamítnuta již dohodnutá stáž v USA. I přes nepříznivé podmínky pokračoval ve vědecké práci. Do univerzitního světa se vrátil až roku 1959, kdy začal vyučovat patologickou fyziologii na tehdejší Fakultě dětského lékařství. Tam byl v roce 1961 jmenován pro-

fesorem. Jeho zásluhou se rozvinula intenzivní spolupráce pracovníků Akademie věd a Fakulty dětského lékařství. Obě instituce spolupracovaly nejen v oblasti vědeckého bádání, ale – a to bylo zvláště přínosné, i při výuce medicků. Právě na této fakultě rozvinul široce založený výzkum vývoje srdečního svalu se zvláštním zřetelem k potřebám klinické kardiologie dětského věku. Tato nová a vrcholně zajímavá problematika se stala základem „Pražské školy“ srovnávací a vývojové kardiologie a přilákala k ní velké množství mladých vědeckých adeptů. Plodná léta kulminovala v roce 1968, kdy v době krátkého uvolnění byl oceněn Státní cenou a jmenován korespondujícím členem Akademie věd. Jeho krátké politické angažmá jako jednoho z autorů prohlášení 2000 slov se mu ale nevyplatilo – po sovětské okupaci v srpnu 1968 se rozhodl emigrovat do Švédska. Tam se stal vědeckým pracovníkem nejdříve na univerzitě ve švédském Göteborgu a později i v dánském Aarhusu a norském Bergenu. Ve Skandinávii našel profesor Poupá vynikající podmínky pro svoji práci v oblasti srovnávací kardiologie a úspěšně pokračoval ve své vědecké dráze. Roku 1976, u příležitosti svých šedesátin, obdržel čestný doktorát Univerzity v Göteborgu. Stál rovněž u zrodu International Study Group for Research in Cardiac Metabolism, která se později stala nejvýznamnější světovou odbornou společností experimentálních kardiologů.

Po listopadu 1989 začal Poupá navštěvovat Prahu a pomáhat při dohánění náskoku světové experimentální kardiografie. Jeho plodný život se po těžké nemoci uzavřel ve švédském Göteborgu 28. června 1999.

R. R. (foto archiv časopisu Vesmír)

Entropa v centru DOX do konce dubna

Kontroverzní dílo Entropa vytvořené českým umělcem Davidem Černým si budou moci návštěvníci holešovického Centra současného umění DOX prohlédnout až do 30. dubna. Vystavení této plastiky bylo pro velký zájem veřejnosti prodlouženo.

Proslavené dílo tak mohou čeští občané posuzovat i nadále. Po celou dobu jeho vystavení v centru DOX mohou návštěvníci přímo na místě hlasovat, zda se jim Entropa líbí či nelíbí.

Absolutní většině návštěvníků se líbí (95,7 %), oceňují vtip, nadsázku a nápad. Z jejich komentářů vyplývá ve většině, že Evropa potřebuje trochu uvolnění a formu vtipné kritiky sebe sama, a že dílo dokazuje, že snad my Češi opravdu máme smysl pro humor. Plastikou ocenilo 74 procenta čtenářů webových stránek časopisu Týden.

Dílo, které vzbudilo mnoho emocí a diskusí v Česku i ve světě, provokujícím způsobem zpracovává tema stereotypů spojovaných s každou ze zemí EU. Jejím podtitulem je: Stereotypy jsou bariéry, které je třeba odstranit. Podle Davida Černého Entropa „paroduje sociálně aktivistické umění, které balancuje na hranici rádoby kontroverzních útoků na národní charakter a neutrálních výzdob oficiálních prostor“.

KOMORNÍ KINO

Evald.

Národní třída 28, Praha 1; tel.: 221 105 225
Pokladna denně od 16.00
Online rezervace vstupenek na: www.evald.cz

1.-3.	Kawasakino růže	(1.pro seniory 15.00)	17.00, 19.00, 21.00
4.-8.	Na velikosti záleží (8.pro seniory 15.00)	17.00, 19.00, 21.00	
9.	Miloš Forman	(pro seniory) 15.00	
10.	Filmový cyklus: Ukrotit štastni	14.00, 16.30	
	Na velikosti záleží	19.00, 21.00	
10.	Na velikosti záleží	17.00, 19.00, 21.00	
11.-17.	Imaginarium Dr. Parnasse	17.00, 19.00	
11.-17.	O kapitalismu s láskou (11. + 15.pro seniory 15.00)	21.15	
18.	Protektor	(pro seniory) 15.00	
22.	3 sezony v pekle	(pro seniory) 15.00	
18.-24.	Černý dynamit	17.00, 19.00	
18.-24.	Litárni v tom	21.00	

divadlo ORFEUS

Pizeňská 76, Praha 5
rezervace: 604 909 517
divadlo@orfeus.cz, www.orfeus.cz,
otevíráno od 18.00.

3.	To nejlepší z Camiho (nejlepší humorné skeče P.H. Camiho)
5.	Kozma Prutkov: Triumf ctnosti aneb Organismus se vyčerpá (netradiční komedie)
10.	Jacques Prévert: Není čeho se bát aneb Ten bláznivý dětský svět nedělního rána (divadelní inscenace ze vzpomínek a veršů)
12.	Vrať mi moje játra (horror)
17.	Zbýněk Hejda (První večer z řady „Nežádoucí básníci“)
19.	Jacques Prévert: Není čeho se bát aneb Ten bláznivý dětský svět nedělního rána (netradiční komedie)
24.	Kozma Prutkov: Triumf ctnosti aneb Organismus se vyčerpá (netradiční komedie)
26.	M. J. Saltykov-Sčedrin: Výhodná svatba a N. V. Gogol: Zeniši (hrašky ruských klasiků) <i>Představení začínají v 19.00, není-li uvedeno jinak.</i>

Praha fotografická

Malá Galerie Josefa Sudka (Malá Strana, Úvoz 25), pokračuje ve své sérii objevných výstav, na kterých prezentuje díla málo známých, ale významných českých fotografů.

Tentokrát až do 18. dubna představuje salonní fotografii významného pražského portrétního *ateliéru Schlosser & Wenisch* z počátku minulého století. Vedle portrétů vynikali fotografové ateliéru expresivními tanečními studiemi a originálními žánry. Výstava je sestavena z nemnohých do dnešních dnů zachovaných originálních fotografií.

Retrospektivu *fotografií „obrazové legendy“ Herberta Tobiase* (1925–1982) představuje až do 28. 3. **Galerie Rudolfinum**. Kolekce asi 150 exponátů významného německého fotografa byla soustředěna z několika německých sbírek, a je až doposud nejbosáhlejší prezentací jeho rozmanitého životního díla.

Pravnuke malíře Augusta Renoira, *fotograf Jacques Renoir* představuje na komorní, ale velmi zajímavé výstavě *Otisky a střety* barevnou kolekci svých fotografií, inspirovaných rekonstrukcí pařížského metra. Emotivně působící výstavu můžete navštívit ve **Francouzském institutu** (Praha 1, Štěpánská 35) až do 27. února.

V **Kavárně Lucerna** probíhá další výstava cyklu *Umění na papíře*, tentokrátě japonského fotografa *Chotoku Tanaka* s názvem *Praha 1985–2010*. Autor zde představuje svoji černobílou, Josefem Sudkem inspirovanou kolekci fotografií Prahy v konfrontaci s barevnou kolekcí „městských“ fotografií současného Tokia. Výstava je otevřena denně.

R. R.

KNÍŽNÍ OKÉNKO

Spiknutí 365

KNÍŽNÍ AKČNÍ SERIÁL!

1 hrdina + 1 rok = 365 dní akce a napětí

12 knih = 12 měsíců

Callum Ormond dostal varování.

Má 365 dní, aby si zachránil život!!!

Odpočet začal a čas běží ...

Callův klidný život končí v okamžiku, kdy začíná smrtící odpočet. Stává se z něj kořist. Lovený uprchlík, který udělá cokoli, aby přežil.

Podává se mu získat záhadné kresby, které mu odkázal jeho otec?

Dokáže vyvrátit obvinění, že napadl členy vlastní rodiny?

Dostane se ze zajetí brutálních zločinců?

Podává se mu přežít?

Čas běží. Každá vteřina může být ta poslední.

Soutěže a vše o SPIKNUTÍ na:

www.spiknuti-365.cz

K dostání ve vašem knihkupectví.

Nakladatelství

Fragment, s.r.o.

Radiová 1, 102 27 Praha 10 – Hostivař

www.fragment.cz

čtení = radost = poučení

Skibusem na lyže!

Lyžařská sezóna je již v plném proudu, a tak milovníci lyžování mohou opět využít atraktivní služby společnosti Snowhill, která zajišťuje pravidelnou autobusovou dopravu z Prahy – Černého Mostu do lyžařských areálů – Herlíkovice, Šachty – Vysoké nad Jizerou a Kamenec – Jablonec nad Jizerou.

NECHTE AUTO DOMA, JEĎTE NA LYŽE SKIBUSEM.

Svoji linku si vyberete na webových stránkách www.snowhill.cz a telefonicky si rezervujete místo na infolince +420 737 222 456. Co je důležité, nic nemusíte platit předem! Pohodlný autobus Vás doveze přímo do areálu pod sjezdovku.

Z Prahy letos vyjíždějí skibusy z Černého Mostu ze zastávky v ul. Chlumecká – přímo u vstupu do metra stanice Černý Most (viz stránky www.snowhill.cz – skibusy – mapa).

Jízdní řád:

PRAHA ČERNÝ MOST – HERLÍKOVICE

odjezdová místa	místo nástupu		večerní čt	denní út – ne
Praha – Černý Most	Chlumecká ul.– zájezdová zastávka	16:00	23:00	6:45 17:50
Herlíkovice		17:45	21:15	8:20 16:15

PRAHA ČERNÝ MOST – ŠACHTY / KAMENEC

odjezdová místa	místo nástupu		večerní	denní so
Praha – Černý Most	Chlumecká ul. – zájezdová zastávka			6:45 17:50
Šachty / Kamenec				8:20 16:15

Blíží informace o jízdních řádech skibusů a aktuálních podmínkách v lyžařských areálech naleznete na www.snowhill.cz nebo na infolince 737 222 456. Těšíme se na Vás! –PR–

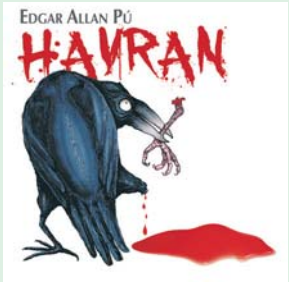
Originální pohybové divadlo VESELÉ SKOKY uvádí

14. 2.	NE	15.00	VE STANICI NELZE
19. 2.	PÁ	19.30	BABY BOX
28. 2.	NE	15.00	NA HLAVU !
		19.30	EDGAR ALLAN PÚ: HAVRAN

Edgar Alan Pú: HAVRAN

Velmi černá groteska podle světoznámé hororové básně. Pohybová fantazie pro 6 tanečníků, houslistku a bubeníka o tom, jak spolu žijí muž a žena, ale hlavně o tom, jak spolu vycházejí, když už nežijí! – Muž a žena? Never more! Veselé skoky počtvrté!

DIVADLO V CELETNÉ, Celetná 17, Praha 1, předprodej: 222 326 843, www.ticket-art.cz, www.veseleskoky.cz

Milí čajomilové,

prodej čaje v Čajovém krámku na Národní třídě má již několikaletou tradici. Osobním přístupem a širokou nabídkou se snaží poskytnout maximální výběr čajů a dalších specialit. V kronice krámku nechybějí příjemná slova chvály, pozitivní vzkazy od zákazníků z celého světa. Tento krámek, jako jeden z mála v Praze, nabízí skutečně široký sortiment čajů od různých, pečlivě testovaných dodavatelů.

V současné době u nás najdete již přes 250 sypaných čajů v různých cenových hladinách od základních tříd až po vysoce kvalitní vybrané sorty. Dle přání zákazníků jsme sortiment rozšířili o kávu, koření, bylinné směsi, keramiku a rozličné čajové příslušenství. Objevte společně s námi užasnou chuť čaje a jeho blahodárné účinky. Najdete si

vých onemocnění. Rooibos a honeybush je vhodný zejména pro těhotné ženy, novorozence, děti, seniory a sportovce, neboť obsahuje řadu vitamínů a minerálních látek, díky nimž má léčivé účinky. Zákazníci si také velice oblíbili ajvédské himálajské čaje namíchané speciálně na různé zdravotní problémy. Velice oblíbenou se v poslední

v úspěšné a náročné době čas na odpočinek a osvěžte své tělo i duši lahodným douškem čajového nápoje.

Přinášíme Vám čaje zelené, černé, bílé i polofermentované oolongy z Ceylonu, Indie, Číny, Japonska, Nepálu, Tibetu, Vietnamu, Keni, Turecka, Taiwanu a Gruzie. Přijďte si přivonět k lehce nasládlým, líkavým, jemně květinovým a tajemně kořeněným vůním aromatizovaných čajů. Rádi uspokojíme jak Vás, kteří přicházíte čaj jen ochutnat a využít jeho léčivou sílu, tak i Vás, pro které je šálek čaje důležitou součástí života. Máme také bohatý sortiment ovocných čajů, které jsou pro Vás míchány s jedinečnou pečlivostí ze sušeného ovoce z české i světové produkce. Pro zvýšení odolnosti organismu vůči nemocem a na různé neduhy máme bylinky z naší přírody, ale i z Jižní Ameriky a Afriky. Mate (cesmína paraguayská) je značně povzbudivá, posiluje imunitní a nervový systém, utlumuje pocit hladu, regeneruje trávicí ústrojí. Lapacho detoxikuje, posiluje funkce vnitřních orgánů, podporuje léčbu zánětů a nádorových onemocnění a působí proti kožním nemocem. Uña de gato (kočičí dráp) posiluje obranyschopnost a snižuje riziko nádoro-

době stala goji (kustovnice čínská), neboť obsahuje řadu člověku prospěšných látek a má zajímavou chuť. Čaje jsou v originálních přebalech, a to jak sypané, tak i v papírových či moderních průhledných pyramidových sáčcích od různých firem.

U nás také najdete čajové potřeby, jako jsou teploměr, čajítka, papírové filtry, plechové krabičky, kalabasy s bombílou, metličku na matchu, kandysové cukry a čajovou literaturu. Na vaše žádosti jsme do sortimentu zařadili vodní dýmky, přes 15 druhů tabáků a uhlíky. Rozšířili jsme nabídku ručně vyráběné keramiky o malované a různobarevné konvičky a hrníčky v netradičních tvarech. Děkujeme našim zákazníkům za milé vzkazy a příjemné pochvaly, posílané pohledy a přáníčka z celého světa.

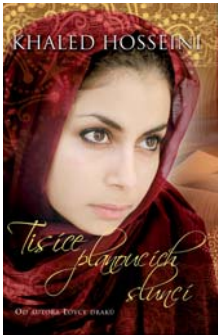
Přejeme Vám mnoho zdraví do Nového roku a co nejvíce příjemných chvil strávených nad dobrým šálkem čaje.

Čajový krámk, Národní 20, Praha 1, tel.: 739 040 624, e-mail narodni20@post.cz, www.cajovykramek.cz Otevřeno po-pá 9.30–19.00, so 10.00–19.00

–PR–

Tisíce planoucích sluncí Khaled Hosseini

TIP NA KNIŽKU

Hosseini se v roce 2008 stal nejprodávanejším autorem světa. Kdo si přečetl jeho knihu Lovec draků, tuší, že ho i nyní může čekat několik velmi krátkých nocí s knihou, kterou je těžké zavřít než ji „shltne“ celou. Zdatní čtenáři to stihají za jeden den a jednu (celou) noc. Ale pak je nutné se vrátet. Přemýšlet a hledat mnohá místa v knize znovu. A zase přemýšlet.

I tentokrát se ocitáme v Afghánistánu – zemi nejprve okupované Sovětským svazem, jehož vojákům se ji nepodařilo za dlouhá léta bojů s místními ozbrojenými skupinami mudžahidů pokořit. Roky okupace však stačily rozložit dřívější fungující systém státní správy, vzít majetek podnikajícím, nahnat bývalé majitele a inteligenci do výroby. Sovětská moc ale také po vlastním vzoru umožnila vzdělání ženám. Tradiční model afghánské rodiny se mění. A právě afghánské ženy, jejich život za burkou, domácnosti zcela podřízené mužské vůli a přicházející změna jejich myšlení – to je téma nové Hosseiniho knihy. Již na jejím začátku nahlížíme do světa bohatého podnikatele, jehož nemanželská dcera musí žít s matkou v chýši za městem, aby nebyla na očích jeho třem zákonným manželkám a neměla kontakty s ostatními jeho dětmi. Českého čtenáře zaujmou afghánské realie, barvitý popis běžného života na venkově i ve městě, pohled do historie země s tisíciletými tradicemi, do jiného náboženství, šokuje ponížení milionů žen dovršené do absurdna Talibanem. Ale Tisíce planoucích sluncí není román pro ženy, stejně jako Lovec draků nebyl knihou pro muže, ačkoli sledoval převážně mužské osudy a mužským očima. I nová kniha Khaleda Hosseiniho je především pohledem do očí válce a do srdcí lidí, jimž se hrouť před očima domov, vlast, ale kteří musí žít své soukromé životy a stále snažit vidět světélko naděje. V USA, kde afghánský autor nyní žije, i v mnoha evropských zemích, se stala opět bestsellerem.

Vydalo nakladatelství Leda – Rozmluvy

Maf

Ukrytá knihovna

Knihovna Libri Prohibiti sídlící na Senovážném náměstí v číle 2, je tak trochu ukrytá. Stojí ale za to, se tam vydat. Vystoupáte po schodech rozložitého domu a ocitnete se v prostorách, které se staly domovem pro velmi specifický druh literatury a tisku, typický pro dlouhou éru totality.

Bydlí tady a jsou opatrovány knihy dřívějším režimem zakázané, vydávané v samizdatu nebo v exilových vydavatelstvích. Najdete tu i velký výběr krajanských tiskovin za mnoho desetiletí zpět, ale i takové vzácnosti a rarity jako noviny, které pro sebe vydávali čeští legionáři během své předlouhé anabáze přes Sibiř. Knihovna však není jen klidným útočištěm studentů, vědeckých pracovníků a dalších zájemců. Děje se tady i různé akce, které mají vždy nějakou souvislost s obsahem knihovních regálů. Nedávno skončila výstava *Polská podzemní knihovna* ve fondech Libri prohibiti. V současné době je to například výstava *Vynese-no z lágru*, která představí dopisy, motáky, básně, knihy, dřevorezby, sošky, šperky, dárky rodinám, zkrátka všechno možné, co se podařilo vězněným odpůrcům režimu dostat ven za mříže, do světa. Výstava vznikla ve spolupráci s Ing. Pavlem Holým.

K vidění je v otvíracím čase knihovny, po-čt: 13–17 hodin.

MaF

MÍSTO PRO VÁŠ INZERÁT WWW.LISTYPRAHY1.CZ

ÚNOR

Maďarské kulturní středisko, Rytířská 25, Praha 1

3. 2. Koncert, ve 14.30, vstupné 5 Kč.

Ztajená historie Prahy – vycházky Vlastivědného kroužku

Sraz vždy ve 13. 45.

13. 2. K. Světla a okrsky chrámů sv. Anny a sv. Jiljí – sraz na Uhelném trhu u kašny.

6. 3. V srdci menšího města nové objevy fám – sraz u stanice tramvaje na Malostranském náměstí.

POŘADY PRO SENIORY

PLACENÁ INZERCE

Jistab
STK HOROMÉŘICE

**Horoměřice
PRAHA-ZÁPAD
Suchbolská 682**

**po-pá 6.15–18.00
so 8.00–12.00**

STK EMISE

**tel./fax:
220 970 080**

**tel./fax:
220 971 504**

www.jistab.cz

bez objednání

**V AREÁLU AUTOSERVIS,
PNEUSERVIS,
ČERPACÍ STANICE**

**MOTOCYKLY, OSOBNÍ
A NÁKLADNÍ AUTA,
AUTOBUSY, TRAKTORY
IDV – dovozy, přestavby
registr vozidel Praha-západ**

Vzorkovna plovoucích podlah
Piženská 58, Praha 5, 150 00
Tel: 251 511 270
Mob: 603 935 677
e-mail: hvt@hvt.cz

HVT
interiery

Přijedeme, zaměříme, vše do 48 hodin
ZNAČKOVÉ PODLAHY NEJVYŠŠÍ KVALITY
www.hvt.cz

**LINORADO
MARMOLEUM
LAMINÁT
DŘEVO
KOREK**

NA PÁR ŘÁDCÍCH

NA HRADĚ ...

Přednášky seznámí posluchače s osobnostmi *Arnošta z Pardubic* a *Biskupa Šebíře*. Další téma souvisí s výstavami *Restaurované památky* a *Mistrovské dílo ploché řezby*. Komentované prohlídky v Obrazárně se soustředí na *Nejstarší díla* a *Bratry Godynovy* a *jejich práce pro Troju*. Ve Španělském sále má recitál hornista *Radek Baborák*, v Nové galerii zahraje skupina *Josef Vejvoda* 65.

... I V PODHRADÍ

PNP seznamuje s K. Čapkem – ilustrátorem a fotografem, dětem nabízí *Velkou kočičí pohádku*. Prezident ČR jmenoval J. T. Kotálka rektorem AVU na čtyřleté funkční období. V Kateřinské 20 proběhne beseda s galeristou Markétou Vinglerovou. V programu *Hudební křižovatky*, které uvede Gutta Musicae ve Studiu Ypsilon, vystoupí jako host Jan Rejžek. COOL TOUR linka nabízí jednou za čtvrt roku dopravu zdarma mezi kulturními institucemi, 6.2. spojí Musaion, Šternberský palác, MHMP, UPM a Galerii Rudolfinum.

NÁRODNÍ GALERIE

Ve Šternberském paláci je prodloužena výstava leptů vlámského portrétisty A. van Dycka z cyklu *Iconographie* v obměněném výběru osmi grafických listů. Schwarzenberský palác nabízí iluminované fragmenty středověkých rukopisů. Dnem volného vstupu je první středa v měsíci, mimořádné dny volného vstupu k 214. výročí založení Společnosti vlasteneckých přátel umění připadají na 6. a 7. 2.

HUDBA V RUDOLFINU

Za dirigentským pultem České filharmonie se vystřídají Z. Mácal (Kalabis, Čajkovskij), T. Strugala (Lutoslawski, Chopin, Panufnik, klavír Dang), Sir J. E. Gardiner (Schumann, Martinů, lesní roh Vobořil, Vrabec, Divoký, Duda). Před SOČR předstoupí J. Kučera (Grieg, Elgar, Strauss, Ravel, violoncello Fukačová) a V. Válek (Brahms, Mozart, Sibelius, klavír Lapšanský).

VÝSTAVY

V Clam-Gallasově paláci je otevřena výstava *Grafika roku 2009, Cena VI. Boudníka* a výsledky soutěže *Portrét v grafických technikách*. Po tvorbě členů – jubilatů vystavuje Galerie Hollar grafiku a kresbu O. Kulhánka. V budově AV ČR představuje I. Wild své printy pod názvem *Variace na hudbu*. Výběr starších i nejnovějších prací autora je součástí širšího, stále doplňovaného cyklu *Hudba*. Galerie Rudolfinum nabízí retrospektivní výstavu německého fotografa H. Tobiase, „rebelu z padesátých let“. Městská knihovna připomíná 90. narozeniny Z. Sýkory kolekcí necelé stovky prací ze zahraničních i českých sbírek. Galerie U Betlémské kaple vystavuje obrazy a kresby Aléna Divíše ze 30. a 40. let. Nalezneme zde též ilustrace K Erbenovy *Kytice* a hororový povídkám E.A. Poea. Galerie České spořitelny ukazuje, že jsou *Papírové peníze nejhezčí obrázky na světě*.

NOVINKY Z AV ČR

V. Karas z Astronomického ústavu obdržel čestnou *Kopalovu přednášku 2009* za výsledky při studiu, týkající se zejména okolí černých děr, rentgenových dvojhvězd a jader galaxií. Cyklus přednášek na Národní pokračuje titulem *Jak se čte DNA*. S postupem při získávání a zpracovávání genetické informace seznámí posluchače J. Pačes z Ústavu molekulární genetiky.

870 MILIONŮ ZA RAFFAELA

V londýnské aukční síni Christie s byla vydražena Raffaellova kresba *Hlava múzy* za rekordních 29,16 milionu liber při původním odhadu 12 až 16 milionů. Kresba byla studií pro jednu z fresek, jimiž Raffael v letech 1508–1511 vyzdobil vatikánské komnaty. Je to nejvyšší suma, která byla kdy zaplacená za kresbu starého mistra. Dosavadní rekord byl 8,1 mil. za Michelangelova *Krista vstávajícího z mrtvých* v r. 2001 a o rok později za Leonardovu studii *Kůň a jezdec*.

NÁVRATY HVĚZD NA PRAŽSKÉ JARO

P. Boulez jako dirigent přichází po 20 letech. Uvede dvě české premiéry: *Temu* F. Donatonioho a vlastní skladbu *Sr Incises*. „Královna houslí“ Anne-Sophie Mutter se po loňském úspěchu křídla tentokrát s Brahmem. Spolu s ní se představí, u nás poprvé, americký Pittsburgh Symphony Orchestra s novým šéfdirigentem M. Honeckem. Po 5 letech přijede A. Shankar, virtuosa na sitár. Znovu vystoupí orchestr The Academy of St. Martin in the Fields z VB s dirigujícím klavíristou M. Perahiou. Mezi dalšími světovými pianisty vystoupí G. Ohlsson, E. Ax, R. Lupu, I. Moravec a M. Kasík.

NEBE NAD HLAVOU

Měsíc je v novu 14. 2., v úplňku 28. 2. Slunce vstupuje do znamení Ryb 18. 2. Po celou noc je pozorovatelný Mars v Raku, Saturn v Panně kromě večera. Saturn se dostává 3. 3. ve 3 h do konjunkce s Měsícem. Literatura uvádí, že v binokulárech by při jasnosti 9–10 mag mohly být sledovány komety 81P Wild a možná 157P/Triton.

MÁNES V PŮVODNÍM LESKU

NČVU připravuje komplexní rekonstrukci budovy. Unikátní projekt počítá s architektonickým i funkčním návratem do doby její největší slávy ve 30. letech. Mánes by se měl stát skutečným domem umění, kulturním centrem... založeným na umění a umělcích, výstavní síň pak klasickou kunsthalle, spolupracující se zahraničními galeriemi. Obnovou by měla projít také restaurace s unikátním Fillovým stropem a terasa s ochozem.

Staňa Wildová

LISTY PRAHY

Kulturně společenský měsíčník, ročník 19, číslo 2/2010, vychází 11× ročně, místo vydání Praha, 1. 2. 2010. • Vydává Nakladatelství Jalna – Daria Sládečková, IČ 41825845, č. reg. MK ČR E 11264 a ÚPV č. z. 248281. • Redakce a inzerce: Mickiewiczova 17, 160 00 Praha 6 – Hradčany, tel.: 257 533 280, 603 429 198, fax: 257 533 281, listyprahy1@jalna.cz, www.listyprahy1.cz. • Šéfredaktorka: ing. Martina Fialková, tel.: 603 930 074, m.fialkova@centrum.cz. • Výroba Nakladatelství Jalna. • Tisk: Libertas, a. s. • Distribuce: Česká pošta, a. s. • Neoznačené fotografie jsou z archivu Listů Prahy 1. • Za věcnou správnost článků odpovídají autoři. Za obsah a věcnou správnost inzerce a za uveřejnění soutěže a její průběh odpovídají zadavatelé. • Přetisk je povolen s uvedením pramene. • Zdarma.